

HJÄLP ÅT VÅLDSUTSATTA KVINNOR – HANDLINGSPLAN FÖR MEDBORGARNÄMNDEN I VÄRNAMO

Första kontakten

Första kontakten med kvinnor som utsatts för våld får medborgarnämnden ofta genom anmälan från polisen eller genom kvinnojouren. Gäller det kvinnor som vi känner sedan tidigare är det vanligast att de själva tar kontakt. Om någon tar kontakt i ett akut ärende ska receptionspersonalen i första hand ta kontakt med någon av sektionscheferna, i andra hand med veckoansvarig på barn- och ungdomsgruppen.

Invandrarbyrån kommer då och då i kontakt med kvinnor som kommit till Sverige i avsikt att leva ihop med en man som är bosatt här. Relationen till mannen kan ha uppstått i kvinnans hemland men också tillkommit på annat sätt.

Det händer att kvinnan av rädsla för att avvisas från Sverige enbart kommer till Invandrarbyrån och inte meddelar till andra myndigheter om sin situation.

När personalen på arbetsmarknadssektionen kommer i kontakt med kvinnor som utsatts för våld hänvisas till sektionens kurator eller sektionschefen. Kvinnan får då hjälp till kontakt med socialsekreterare. Vid behov bistår sektionen med skjuts till mötet.

Kvinnan

Kvinnan ska tas emot med kort varsel. Ärendet ska av sektionschefen fördelas till en socialsekreterare som ska beredas möjlighet att avsätta den tid som behövs. Den som tar emot kvinnan ska i första hand försöka göra sig en bild av det akuta hjälpbehovet. Huvudregeln är att kvinnan ska tas emot omgående. Det kan röra sig om att få någonstans att bo och/eller att få hjälp med att handla mat eller att hämta kläder och annat från hemmet. Ofta känner kvinnan ett behov av skydd i förhållande till mannen. Handläggaren ska, i detta läge, i första hand kontakta kvinnojouren för att kvinnan ska få tillgång till deras lägenhet och för att hon ska få en kontaktperson som kan ge henne personligt stöd, som ett komplement till det stöd vi kan ge via medborgarförvaltningen. Om kvinnan kommer till oss innan hon har gjort polisanmälan eller varit på en läkarundersökning (om det finns synliga tecken på misshandeln) ska vi försöka motivera kvinnan att ta dessa kontakter och ska också erbjuda oss att medfölja som stöd. Information ska ges kring möjligheten att via polisen ansöka om besöksförbud eller larmpaket.

När de akuta behoven är hanterade kan kvinnan behöva en fortsatt stödande samtalskontakt som även innehåller krisbearbetning. Vid behov ska vi erbjuda hjälp med att skriva en remiss till vuxenpsykiatrien. Kvinnan kan också behöva mer handfast hjälp i form av kontakt med försäkringskassan, att skaffa en permanent bostad eller att göra upp hur barnens kontakt med

pappan ska se ut. Kvinnan ska erbjudas denna hjälp via medborgarförvaltningen. Viktigt är att samma socialsekreterare kan följa kvinnan under hela processen. Socialsekreteraren bör även ta upp frågan om möjligheter till stöd genom kvinnans eget nätverk.

Om en utländsk kvinna kommit till Sverige med beslut om uppskjuten invandringssprövning i två år och under denna tid blivit misshandlad av den hon lever med är det viktigt att föra ett samtal med henne även utifrån ett invandringssperspektiv. Ju närmare tvåårsgränsen hon har kommit desto "säkrare" kan hon vara om att få stanna i Sverige och ej riskera att bli avvisad. En kontakt med Migrationsverket bör därför tas utan att kvinnans identitet röjs. Mannens våldshandling mot henne kan i en del fall stärka hennes möjligheter att få stanna i Sverige och det är viktig information att lämna till henne. Hedersrelaterat våld är under inga omständigheter tillåtet och det bör också meddelas kvinnan.

Barnen

Om den misshandlade kvinnan har barn är det viktigt att se på situationen ur deras perspektiv. För dem handlar det om "mammamishandel" och de är enligt lag att betrakta som brottsoffer. Handläggaren ska bedöma en situation med "mammamishandel" som mycket allvarlig med tanke på barnets hälsa och utveckling. När mishandel av en kvinna som har hemmaboende barn kommer till medborgarförvaltningens kännedom ska en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL inledas på barnen. En bedömning gällande barnets behov av skydd ska göras skyndsamt och en polisanmälan ska övervägas. Detta ska dokumenteras i barnets akt. Det är viktigt att det av dokumentationen också framgår hur våldet har sett ut, i vilken omfattning det har förekommit, om barnet själv har varit utsatt för våld och vilka konsekvenser våldet har haft för barnet. Det är viktigt att föra enskilda samtal med barnen för att få deras syn på familjens situation. Efter godkännande från vårdnadshavarna ska alla barn som kan antas ha bevittnat familjevåld erbjudas gruppsamtal med andra barn som ett led i att få bearbeta sina upplevelser. Även enskilda samtal i samma syfte ska alltid erbjudas barnen.

Mannen

Vuxensektionens personal har huvudansvaret för kontakten med mannen. Det är viktigt att mannen ej har samma handläggare som kvinnan. Målsättningen är att i ett tidigt skede etablera kontakt med mannen för att motivera till behandling. Målet med behandlingen ska vara att mannen lär sig hantera sin aggressivitet och slutar använda våld. Förutom regelbundna samtal med handläggaren kommer mannen att erbjudas remiss till psykiatriska mottagningen för behandling. Uppföljning sker i samarbete med kvinnans handläggare.

Vid samtal med män som har kontakt med invandrarbyrån kan samverkan ske mellan invandrarbyråns personal och vuxensektionens. Vid detta samtal ska reglerna för familjeanknytning/anhöriginvandring tas fram. Särskilt viktigt är det att betona mannens skyldigheter gentemot kvinnan. Mannen ska upplysas om att våld, hot eller otillbörligt utnyttjande av kvinnan är kriminella handlingar. Mannen ska också i förekommande fall upplysas om att hot från hans sida om att han kan se till att hon blir avvisad inom tvåårsperioden och att han därför kan bete sig hur som helst mot kvinnan inte behöver betyda att hon blir avvisad utan i stället kan få stanna i Sverige av humanitära skäl.

Om någon av ovanstående personer ej behärskar svenska språket ska samtalen föras genom tolk.

Samarbete med andra myndigheter

Socialtjänstens närmaste samarbetspartners i ärenden där vi hanterar våld mot kvinnor är polis, kvinnojour, akutsjukvården, vuxen- och barnpsykiatri. Representanter för socialtjänsten ska träffa representanter från landstinget, polisen och kvinnojouren minst fyra gånger per år för uppföljning av samarbetet.

Utbildning av personal inom medborgarförvaltningen

Alla anställda inom medborgarförvaltningen ska vara väl införstådda med innehållet i socialstyrelsens utbildningsmaterial ”Våldsutsatta kvinnor”, innehållet i pärmen ”Våld mot kvinnor, handbok för socialtjänsten” samt medborgarnämndens handlingsplan för hjälp åt våldsutsatta kvinnor. Introduktion av nyanställda ska innehålla information kring hur medborgarförvaltningen arbetar med frågor kring våldsutsatta kvinnor. Särskilda tjänstemän ska utses som har mer ingående kunskap i frågorna och som ska vara med på förekommande utbildningar och delta i nätverk.

Informationsmaterial

Aktuellt informationsmaterial till allmänheten/andra myndigheter gällande möjligheten att få hjälp för våldsutsatta kvinnor ska finnas och även finnas översatt till de mest frekventa språken bland våra invandrargrupper.

Statistik

Individ- och familjeomsorgen ska föra statistik över de aktualiserade ärenden som har med våld mot kvinnor att göra.